

Szigetkavics Kft. 1239 Budapest, Grassalkovics út 255.

**„Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek
élővilágvédelmi és tájvédelmi vizsgálata**

2021

Készítette: Mercsák József László
Szakterülete: élővilágvédelem, tájvédelem
Engedély száma: Sz-066/2012
Nyilvántartási kód: 4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet

Tartalom

1. A vizsgált terület és környezete bemutatása.....	3
2. A tervezett bányatelek természeti állapota.....	3
3. Zoológiai felmérés.....	9
4. A területen megfigyelt állatfajok jellemzése.....	10
5. A tájkép változása, értékelése.....	10
6. A vizsgálat összefoglalása.....	10
7. Felhasznált irodalom.....	11
8. Fényképmelléklet.....	12
9. Egyéb melléklet.....	13

„Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek élővilágvédelmi és tájvédelmi vizsgálata

1. A vizsgált terület és környéke bemutatása:

Ónod, község az Észak-Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Miskolci járásban, a Sajó folyó jobb partján.

A település határa 17,74 km², lakossága 2.340 fő (2015.01.01). Mezőgazdasági település, jelentős a turizmus, vendéglátás, teljes infrastruktúrával ellátott település.

Sajólád, község az Észak-Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Miskolci járásban, a Sajó folyó bal partján.

A település határa 12,68 km², lakossága 2.811 fő (2015.01.01). Mezőgazdasági település, jelentős a turizmus, vendéglátás, teljes infrastruktúrával ellátott település.

Földrajzi elhelyezkedés: Ónod és Sajólád községek az Alföld nagytájban, a Középső-Tisza-mellék középtájban, a Sajó hordalékkúpja kistájban, helyezkedik el. Alapközete glaciális és alluviális üledékeken képződött homokos vályogon, réti csernozjom és réti öntéstalajok képződtek. A települések tengerszint feletti magassága: 97-107 m.

Klíma adatok:

A napsütés évi összege: 1.900 óra

Az évi felhőzet: 55 %

A derült napok évi száma: 70 nap

A borult napok évi száma: 100 nap

A ködös napok évi száma: 40 nap

Évi középhőmérséklet: 10,0 C°

A fagyos napok száma: 110 nap

Az átlagos évi legmagasabb hőmérséklet: 34,0 C°

Az átlagos évi legalacsonyabb hőmérséklet: - 19,0 C°

Évi párányomás: 7,4 mm

A 14 órás légnedvesség évi átlaga: 60 %

Évi csapadékeloszlás: 550 mm

A havas napok évi száma: 25 nap

A szélirányok évi gyakorisága (*Újszentmargita állomás adatai*): É-ÉK-D-DNy-Ny-K-ÉNy-DK

A tengerszinti légnyomás: 1016,6 hPa

A tervezett bányatelek és környezete

Az „Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek Ónod településtől (*lakott terület határa*) nyugatra mezőgazdasági hasznosítású földek helyén, Sajólád község határától délnyugatra 1,5 km-re szintén agrár környezetben tervezett, a kutatási terület: 574 ha 9963 m², az általam vizsgált terület nagysága: kb. 600 ha.

Érintett helyrajzi számok: Ónod 021/3, 021/16-20, 035/4-5, 026/3-4, 027/11-14, 029, 032/2, 021/10-14, 032/3-5, 026/2-4, 1622-1636, 021/6-11, 022, 024/2-3, 025/2-3, 025/5-7, 032/6, 048, 061/10-11, 062/21-23, 062/34-36, 063, 064/3-19, 068/8-11, 061/5-10, 062/1-2, 062/4-7, 062/18, 062/20-22, 062/36-37, 077/10-11, 059/3-9, 059/11, 059/13-14, 075/9, 076, 082/3-4, 082/14-15, 0163/7, 073/1-2, 074, 07562-8, 079, 082/3-10, 082/12, 082614-15, 016362, 0163/7-15.

Érintett helyrajzi számok: Sajólád 042/2, 042/7-14, 042/16, 046/37, 046/41-44, 049, 051, 052/19-21, 053/10-22, 053/26-28, 053/32-40, 053/42-45, 053/103-117.

A kitermelés ütemezése: 2021-2055 évek között tervezett.

2. A tervezett bányatelek természeti állapota

Az „Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek bányatelek és környezete az emberi tevékenység évszázadok óta tartó tájhasználatára következtében teljesen átalakult. A homok és kavics bányászata és a szántóföldi gazdálkodás következtében jellemzően szántóföldi termesztett növényfajok, gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fajokból álló facsoportok jellemzik. A vizsgált bányatelek területe jelenleg a szántóföldi gazdálkodás, a vele járó csapadékvizek elvezetése következtében száraz kultúrterület. Szórványosan fordul elő, inkább a Sajó-folyó árterülete közelségében kevés nádas társulás, meg a vizes élőhelyekre jellemző fűz-nyár ligeterdő.

A Természetvédelmi Információs Rendszer alapján a tervezett bányatelken és tágabb környezetről megállapítottam, hogy nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem Natura 2000 terület, de mint „ökológiai folyosó (Ónod 048 hrsz, Sajólád 053/37 b, 053/38 b, 053/39 b, 053/40 b, 053/42 b, 053/43 b, 053/44 b helyrajzi számú területek „b” alrészletei A Hejő-patak feltöltődött mederszakasza) érinti az Országos Ökológiai Hálózatot. Az Ónod 048 hrsz az Ónod-Nyékkládházát összekötő közút lehajtója, az M 30 autópálya mellett, jelenleg mindkét oldala rendezetlen, illegális, kommunális hulladéklerakó, a Sajólád 053/37 b, 053/38 b, 053/39 b, 053/40 b, 053/42 b, 053/43 b, 053/44 b helyrajzi számú területek „b” alrészlete, egymás mellett sorakozó szántó művelési ágú területek végei, a Hejő-patak feltöltődött mederszakasza.

A területen található növénytársulások, növényfajok

A vizsgált terület eredetileg folyóvízi, ártéri és lápi növénytársulások uralták. A folyópartokat kísérő nádasokat és bokorfüzeseket előbb fűz-nyár, majd a magas ártereken tölgy-kőris-szil ligeterdők követték. Az állóvizek hínártársulásait a partok felé nádasok, magassásos zsombékosok, majd a láp és mocsárrétek és láperdők váltottak fel. Az eredeti társulások ártéri síkságainkon is jelentősen visszaszorultak, helyüket rétek, legelők és alacsony termőképességű szántók foglalták el.

Flóratartomány

A terület a Magyar (*Pannóniai*) flóratartományba (*Pannonicum*) tartozik.

Flóraidék

Az Alföld flóraidéke (*Eupannonicum*)

Flórajárás

A Tiszavidék flórajárás (*Crisicum*) része.

Vegetáció jellemzése

A vizsgált területeken (*Ónod és Sajólád*) a rendszeres zavarás (*mezőgazdálkodási tevékenység, autópálya építés és használata*) következtében főleg gyomtársulások alakultak ki. A természetközeli, így a tószéleken, vízállásos helyeken, a sekély vizeken, már nem művelt bányákban már mocsári jellegű társulások is kialakultak.

Társulások és a társulásokat jellemző növényfajok

1. Nádas társulások (*Phragmition austrakis* Koch 1926)

Ezen belül:

Keskenylevelű gyékényes (*Typhetum angustifoliae* /Soó 1927/ Pignatti 1953)

Nádas (*Phragmitetum communis* Soó 1927 em. Schmale 1939)

Széleslevelű gyékényes (*Typhetum latifoliae* G. Lang 1973)

Jellemző növényei:

Kis területet borít a nádas, inkább szálanként fordul elő a nád (*Phragmites australis*), a széleslevelű gyékény (*Typha latifolia*), a keskenylevelű gyékénnyel (*Typha angustifolia*). A széleslevelű gyékényesre jellemző a széleslevelű gyékény (*Typha latifolia*).

2. Puhafaligetek (*Salicion albae* Soó 1930 em. Müll. Et Görs 1958)

Ezen belül:

Fűzligetek (*Leucojo aestivi-Salicetum albae* Kevey in Borhidi & Kevey 1996)

Jellemző növényei:

A fűzligetekben domináns a törékeny fűz (*Salix fragilis*), a fehér fűz (*Salix alba*).

3. Folyóparti füzesek (*Salicetea purpureae* Moor 1958)

Ezen belül:

Csigolya bokorfüzesek (*Rumici crispo-Salicetum purpureae* Kevey in Borhidi & Kevey)

Jellemző növényei:

A társulást alkotó csigolyafűz (*Salix purpurea*) gyakori, hasonlóan a fehér fűz (*Salix alba*), a betyárkóró (*Erigeron canadensis*), a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) és az egy-nyári seprence (*Erigeron annuus*).

4. Mocsári és folyóhordaléki gyomnövényzet (*Bidentetalia tripartiti* Br.-Bl. & R. Tx. ex Klika & Hadac 1944)

Ezen belül:

Farkasfog-borsos keserűfű társulás (*Bidenti-Polygonetum hydropiperis* Lohm. in R. Tx. 1950)

Jellemző növényei:

A víz szegélyét keskeny sávban farkasfogtársulás borít, jellemző faja a subás farkasfog (*Bidens tripartitus*).

5. Bojtorjánosok (*Arction lappae* R. Tx. 1937)

Ezen belül:

Bojtorjános (*Arctietum lappae* Felföldy 1942)

Jellemző növényei:

A bojtortjánosokban található fajokból jellemző a közönséges bojtortján (*Arctium lappa*), a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), a fekete peszterce (*Ballota nigra ssp.nigra*), az útszéli bogács (*Carduus acanthoides*), a kerek repkény (*Glechoma hederacea*), a szúrós gyöngyajak (*Leonurus cardiaca*), a réti lórom (*Rumex obtusifolius*), a fehér mécsvirág (*Silene alba*) és a pit-pang (*Taraxacum officinale*).

6. Útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris* Lehm. & al. In R.Tx. 1950)

Ezen belül:

Hamukás (*Berteroetum incanae* Sissingh & Tiedem. In Sissingh 1950)

Mezei aszatos (*Cirsietum lenceolati-arvensis* Morariu 1943)

Jellemző növényei:

Uralkodik a közönséges tarackbúza (*Agropyros repens*), gyakori a közönséges a kis és a pókhálós bojtortján (*Arctium lappa*, *Arctium minus*, *Arctium tomentosum*), a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), a fekete peszterce (*Ballota nigra ssp. nigra*), a mezei és közönséges aszat (*Cirsium arvense*, *Cirsium vulgare*), a bürök (*Conium maculatum*), a kerek repkény (*Glechoma hederacea*), a szúrós gyöngyajak (*Leonurus cardiaca*), a fehér mécsvirág (*Silene alba*), és a pitypang (*Taraxacum officinalis*).

7. Taposott gyomnövényzet /*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991)

Ezen belül:

Angol perje-nagy útifű társulás (*Lolio-Plantaginetum majoris* Beger 1930)

Jellemző növényei:

Domináns az angol perje (*Lolium perenne*), de gyakori és jellemző a lándzsás és nagy útifű (*Plantago lanceolata*, *P. major*).

8. Akácok (*Robinietae* Jurko ex Hadac & Sefron 1980)

Ezen belül:

Rozsnokos akác (*Bromo sterilis-Robinetum* Pócs 1954)

Jellemző növényei:

Uralkodó az akác (*Robinia pseudo-acacia*), gyakori fajok a gyepürózsa (*Rosa canina*), a meddő rozsnok (*Bromus sterilis*), a ragadós galaj (*Galium aparine*), a betyárkóró (*Erigeron canadensis*) és a fekete bodza (*Sambucus nigra*).

Növényfajok

TVK – Természetvédelmi kategóriák /Simon 1988/, SzMT – Szociális Magatartás Típusok /Borhidi 1993/ feltüntetésével

Nr.	Latin név	Magyar név	TVK	SzMT
1,	Achillea millefolium L.	közönséges cickafark	TZ	DT
2,	Agrimonia eupatoria L.	közönséges párlófű	TZ	DT
3,	Agropyron repens (L.) P.B.	közönséges tarackbúza	GY	RC
4,	Agrostis capillaris L.	cérnatippan	TZ	C
5,	Alopecurus pratensis L.	réti ecsetpázsit	E	C
6,	Amaranthus retroflexus L.	szőrös disznóparéj	GY	RC
7,	Arctium lappa L.	közönséges bojtorján	GY	W
8,	Aristolochia clematitis L.	farkasalma	GY	W
9,	Arrhenatherum elatius (L.) PRESL	franciaperje	TZ	DT
10,	Artemisia vulgaris L.	fekete üröm	GY	W
11,	Ballota nigra L.	fekete peszterce	GY	W
12,	Berteroa incana (L.) DC.	hamuka	GY	W
13,	Bromus arvensis L.	mezei rozsnok	GY	W
14,	Bromus erectus HUDS.	sudár rozsnok	E	C
15,	Bromus inermis LEYSS.	árva rozsnok	K	C
16,	Bromus sterilis L.	meddő rozsnok	GY	RC
17,	Calamagrostis epigeios (L.) ROTH	siskanádtippan	TZ	RC
18,	Calystegia sepium (L.) R. BR.	sövényszulák	K	DT
19,	Camelina microcarpa ANDRZ.	kis gomborka	GY	W
20,	Capsella bursa-pastoris (L.) MEDIC.	pásztortáska	GY	W
21,	Carduus acanthoides L.	útszéli bogáncs	GY	W
22,	Carex acutiformis EHRH.	mocsári sás	E	C
23,	Carex riparia CURT.	parti sás	E	C
24,	Centaurea micranthos S. C. GMEL.	útszéli imola	TZ	DT
25,	Chenopodium album L.	fehér libatop	GY	RC
26,	Chrysanthemum vulgare (L.) BERNH.	gilisztaűző varádics	K	W
27,	Cichorium intybus L.	mezei katángkóró	GY	W
28,	Cirsium arvense (L.) SCOP.	mezei aszat	GY	RC
29,	Conium maculatum L.	foltos bürök	GY	RC
30,	Consolida regalis S. F. GRAY	mezei szarkaláb	GY	W
31,	Convolvulus arvensis L.	apró szulák	GY	RC
32,	Dactylis glomerata L.	csomós ebír	TZ	DT
33,	Daucus carota L.	murok	TZ	DT
34,	Descurainia sophia (L.) WEBB	sebforrasztófű	GY	W
35,	Epilobium hirsutum L.	borzas füzike	K	DT
36,	Equisetum arvense L.	mezei zsurló	GY	DT
37,	Erigeron canadensis L.	betyárkóró	GY	AC
38,	Euphorbia cyparissias L.	farkaskutyatej	GY	DT
39,	Festuca pratensis HUDS.	réti csenkesz	E	C
40,	Galium aparine L.	ragadós galaj	GY	W
41,	Glechoma hederacea L.	kerek repkény	K	DT
42,	Humulus lupulus L.	felfutó komló	TZ	DT

43,	<i>Lactuca serriola</i> L.	keszeg saláta	GY	W
44,	<i>Lemna minor</i> L.	apró békalencse	E	NP
45,	<i>Leunorus cardiaca</i> L.	szúrós gyöngyajak	GY	W
46,	<i>Lepidium campestre</i> (L.) R. BR.	mezei zsázsa	GY	DT
47,	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	közönséges gyújtóványfű	TZ	W
48,	<i>Lolium perenne</i> L.	angolperje	GY	DT
49,	<i>Lythrum salicaria</i> L.	réti füzény	K	G
50,	<i>Matricaria maritima</i> L. ssp. <i>inodora</i> (L.) SOÓ	ebszékfű	GY	W
51,	<i>Melandrium album</i> (MILL.) GARCKE	fehér mécsvirág	GY	W
52,	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) PALL.	orvosi somkóró	TZ	W
53,	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) HILL	parlagi nefelejcs	GY	DT
54,	<i>Pastinaca sativa</i> L. subsp. <i>pratensis</i> (PERS.) CELAK.	pasztinák	TZ	DT
55,	<i>Phragmites australis</i> (CAV.) TRIN.	nád	E	C
56,	<i>Plantago lanceolata</i> L.	lándzsás útifű	TZ	DT
57,	<i>Plantago major</i> L.	nagy útifű	GY	W
58,	<i>Poa annua</i> L.	egynyári perje	GY	RC
59,	<i>Poa nemoralis</i> L.	ligeti perje	TZ	C
60,	<i>Poa pratensis</i> L.	réti perje	K	G
61,	<i>Ranunculus acris</i> L.	réti boglárka	TZ	G
62,	<i>Rosa gallica</i> L.	parlagi rózsza	K	G
63,	<i>Rubus caesius</i> L.	hamvas szeder	TZ	DT
64,	<i>Rumex crispus</i> L.	fodros lórum	TZ	W
65,	<i>Salix alba</i> L.	fehér fűz	E	C
66,	<i>Salix purpurea</i> L.	csigolyafűz	E	C
67,	<i>Salvia nemorosa</i> L.	ligeti zsálya	K	DT
68,	<i>Sambucus ebulus</i> L.	földi bodza	GY	W
69,	<i>Sambucus nigra</i> L.	fekete bodza	GY	DT
70,	<i>Setaria viridis</i> (L.) P.B.	zöldes muhar	GY	W
71,	<i>Silene vulgaris</i> (MÖNCH) GARCKE	hólyagos habszegfű	K	DT
72,	<i>Solanum nigrum</i> L.	fekete csucsor	GY	W
73,	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	szelíd csorbóka	GY	W
74,	<i>Stenactis annua</i> (L.) NEES	egynyári seprence	TZ	AC
75,	<i>Symphytum officinale</i> L.	fekete nadálytő	K	G
76,	<i>Taraxacum officinale</i> WEBER EX WIGGERS	pongyola pitypang	GY	RC
77,	<i>Tragopogon orientalis</i> L.	közönséges bakszakáll	TZ	DT
78,	<i>Trifolium pratense</i> L.	réti here	TZ	DT
79,	<i>Trifolium repens</i> L.	fehér here	TZ	DT
80,	<i>Tussilago farfara</i> L.	martilapu	TZ	DT
81,	<i>Typha latifolia</i> L.	bodnározó gyékény	E	C
82,	<i>Urtica dioica</i>	nagy csalán	TZ	DT
83,	<i>Verbascum phlomoides</i> L.	szőszös ökörfarkkóró	TZ	W
84,	<i>Vicia cracca</i> L.	kaszanyügbükköny	TZ	DT
85,	<i>Viola arvensis</i> MURR.	mezei árvácska	GY	W

Természetvédelmi Érték Kategóriák (TVK)

I. Természetes állapotokra utaló	
unikális fajok	U

fokozottan védett fajok	KV
védett fajok	V
társulásalkotó fajok	E
kísérő fajok	K
pionír fajok	TP
II. Degradációra utaló	
zavarástűrő fajok	TZ
adventív fajok	A
gazdasági növények	G
gyomfajok	GY

Vegetáció értékelése természetvédelmi kategóriák alapján

I. Természetes állapotokra utaló	TVK	Fajszám	%
unikális fajok	U	0	0 %
fokozottan védett fajok	KV	0	0 %
védett fajok	V	0	0 %
<i>társulásalkotó fajok</i>	<i>E</i>	<i>10</i>	<i>12,0 %</i>
<i>kísérő fajok</i>	<i>K</i>	<i>11</i>	<i>14,0 %</i>
pionír fajok	TP	0	0 %
II. Degradációra utaló			
<i>zavarástűrő fajok</i>	<i>TZ</i>	<i>25</i>	<i>30,0 %</i>
adventív fajok	A	0	0 %
gazdasági növények	G	0	0 %
<i>gyomfajok</i>	<i>GY</i>	<i>39</i>	<i>44,0 %</i>
Összesen:		85 faj	100 %

A táblázatban érintett természetes állapotokra utaló növényfajok közül dominálnak a kísérő fajok (14,0 %), majd a társulásalkotó fajok követik (12,0 %)-ban.

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a gyomfajok (44,0 %), majd a zavarástűrő fajok (30,0 %)-ban.

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett, adventív, pionír, gazdasági növényfaj.

3. Zoológiai felmérés

A botanikai és zoológiai adatokat mind a négy évszakban gyűjtöttem a területen és környezetében a szakértő munkáim során, ezeket az adatokat és tapasztalatokat beépíttem a szakértői munkámba. adatgyűjtéseim időpontjai: 2014.05.10., 2016.07.18., 2017.05.23., 2015.08.12., 2018.07.03., 2020.12.02., 2020.09.08., 2017.06.26., 2017.08.21., 2018.05.06., 2020.11.04., 2020.11.21., 2012.05.09., 2016.04.07., 2021.04.16.-án.

GERINCESEK - VERTEBRATA
KÉTÉLTŰEK - AMPHIBIA
FARKOS KÉTÉLTŰEK - CAUDATA

HÜLLŐK - REPTILIA

Szalamandrafélék - <i>Lacertidae</i>		
Tarajos göte – <i>Triturus cristatus</i>	védett	gyakori faj
Pettyes göte – <i>Triturus vulgaris</i>	védett	gyakori faj

BÉKÁK - ANURA

Korongnyelvűbeka-félék - <i>Discoglossidae</i>		
Vöröshasú unka – <i>Bombina bombina</i>	védett	gyakori faj

Varangyfélék - <i>Bufo</i>		
Barna varangy – <i>Bufo bufo</i>	védett	gyakori faj
Zöld varangy – <i>Bufo viridis</i>	védett	gyakori faj

Levelibeka-félék - <i>Hylidae</i>		
Zöld levelibeka – <i>Hyla arborea</i>	védett	gyakori faj

Valódibeka-félék - <i>Ranidae</i>		
Kecskebeka – <i>Rana esculenta</i>	védett	gyakori faj
Tavi béka – <i>Rana ridibunda</i>	védett	gyakori faj
Mocsári béka – <i>Rana arvalis</i>	védett	gyakori faj
Erdei béka – <i>Rana dalmatina</i>	védett	gyakori faj

HÜLLŐK - REPTILIA

Nyakörvösgyíkfélék - <i>Lacertidae</i>		
Fürge gyík – <i>Lacerta agilis</i>	védett	gyakori faj

KÍGYÓK - SERPENTES

Valódi siklófélék - <i>Colubridae</i>		
Vízisikló – <i>Natrix natrix</i>	védett	gyakori faj

MADARAK - AVES

VÖCSÖKALAKÚAK - CICONIIFORMES

Vöcsökfélék - <i>Podicipitidae</i>		
Kis vöcsök – <i>Podiceps ruficollis</i>	védett	gyakori faj
Feketenyakú vöcsök – <i>Podiceps nidricollis</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Búbos vöcsök – <i>Podiceps cristatus</i>	védett	gyakori faj
Vörösnyakú vöcsök – <i>Podiceps griseigena</i>	fokozottan védett	gyakori faj

GÖDÉNYALAKÚAK - PELECANIFORMES

Kárókatonafélék - <i>Phalacrocoracidae</i>		
Kárókatona – <i>Phalacrocorax carbo</i>	védett	gyakori faj

GÓLYAALAKÚAK - CICONIIFORMES

Gémfélék - <i>Ardeidae</i>		
Szürkegém – <i>Ardea cinerea</i>	nem védett	gyakori faj
Vörös gém – <i>Ardea purpurea</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Kis kócsag – <i>Egretta garzetta</i>	fokozottan védett	gyakori faj

Bakcsó – <i>Nycticorax nycticorax</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Pocgém – <i>Ixobrychus minutus</i>	fokozottan védett	ritkuló faj

Gólyafélék - <i>Ciconiidae</i>		
Fehér gólya – <i>Ciconia ciconia</i>	fokozottan védett	gyakori faj

LÚDALAKÚAK - ANSERIFORMES

Récefélék - <i>Anatidae</i>		
Bütykös hattyú – <i>Cygnus olor</i>	védett	gyakori faj
Nyári lúd – <i>Anser anser</i>	védett	gyakori faj
Tőkés réce – <i>Anas platyrhynchos</i>	nem védett	gyakori faj
Bőjtű réce – <i>Anas querquedula</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Barátréce – <i>Aythya ferina</i>	védett	gyakori faj

SÓLYOMALAKÚAK – FALCONIFORMES

Vágómadár-félék – <i>Accipitridae</i>		
Karvaly – <i>Accipiter nisus</i>	védett	gyakori faj
Egerészöly – <i>Buteo buteo</i>	védett	gyakori faj
Kékes rétihéja – <i>Circus cyaneus</i>	védett	gyakori faj
Barna rétihéja – <i>Circus aeruginosus</i>	védett	gyakori faj

Sólyomfélék – <i>Falconidae</i>		
Kabasólyom – <i>Falco subbuteo</i>	védett	gyakori faj
Kis sólyom – <i>Falco columbarius</i>	védett	gyakori faj
Kék vércse – <i>Falco vespertinus</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Vörös vércse – <i>Falco tinnunculus</i>	védett	gyakori faj

TYÚKALAKÚAK - GALLIFORMES

Fácánfélék - <i>Phasianidae</i>		
Fácán – <i>Phasianus colchicus</i>	nem védett	gyakori faj

DARUALAKÚAK - GRUIFORMES

Guvatfélék - <i>Rallidae</i>		
Vízityúk – <i>Gallinula chloropus</i>	védett	gyakori faj
Szárcsa – <i>Fulica atra</i>	védett	gyakori faj

LILEALAKÚAK - CHARADRIIFORMES

Lilefélék - <i>Charadriidae</i>		
Bíbic – <i>Vanellus vanellus</i>	védett	gyakori faj
Kis lile – <i>Charadrius dubius</i>	védett	itt gyakori faj
Sirályfélék - <i>Laridae</i>		
Dankasirály – <i>Larus ridibundus</i>	védett	gyakori faj

GALAMBALAKÚAK - COLUMBIFORMES

Galambfélék - <i>Columbidae</i>		
Örvös galamb – <i>Columba palumbus</i>	nem védett	gyakori faj
Vadgerle – <i>Streptopelia turtur</i>	védett	gyakori faj
Balkáni gerle – <i>Streptopelia decaocto</i>	nem védett	gyakori faj

KAKUKALAKÚAK - CUCULIFORMES

Kakukfélék - <i>Cuculidae</i>		
Kakuk – <i>Cuculus canorus</i>	védett	gyakori faj

HARKÁLYALAKÚAK - PICIFORMES

Harkályfélék - <i>Picidae</i>		
Zöld küllő – <i>Picus viridis</i>	védett	gyakori faj
Nagy fakopáncs – <i>Denrocopos maior</i>	védett	gyakori faj
Balkáni fakopáncs – <i>Dendrocopos syriacus</i>	védett	gyakori faj

VERÉBALAKÚAK - PASSERIFORMES

Pacsirtafélék - <i>Alaudidae</i>		
Búbospacsirta – <i>Galerida cristata</i>	védett	gyakori faj
Mezei pacsirta – <i>Alauda arvensis</i>	védett	gyakori faj

Fecskefélék - <i>Hirundinidae</i>		
Molnárfecske – <i>Delichon urbica</i>	védett	gyakori faj
Füsti fecske – <i>Hirundo rustica</i>	védett	gyakori faj
Parti fecske – <i>Riparia riparia</i>	védett	gyakori faj

Varjúfélék – <i>Corvidae</i>		
Holló – <i>Corvus corax</i>	védett	gyakori faj
Dolmányos varjú – <i>Corvus cornix</i>	nem védett	gyakori faj
Vetési varjú – <i>Corvus frugilegus</i>	védett	gyakori faj
Szarka – <i>Pica pica</i>	nem védett	gyakori faj
Szajkó – <i>Garrulus glandarius</i>	nem védett	gyakori faj

Cinegefélék – <i>Paridae</i>		
Kék cinege – <i>Parus caeruleus</i>	védett	gyakori faj
Szécincinege – <i>Parus major</i>	védett	gyakori faj

Ökörszemfélék - <i>Troglodytidae</i>		
Ökörszem – <i>Troglodytes troglodytes</i>	védett	gyakori faj

Rigófélék – <i>Turdidae</i>		
Feketerigó – <i>Turdus merula</i>	védett	gyakori faj
Fenyőrigó – <i>Turdus pilaris</i>	védett	gyakori faj
Házi rozsdafarkú – <i>Phoenicurus ochruros</i>	védett	gyakori faj
Vörösbegy – <i>Erithacus rubecula</i>	védett	gyakori faj

Poszátafélék – <i>Sylviidae</i>		
Berki tücsökmadár – <i>Lucustella fluviatilis</i>	védett	gyakori faj
Nádi tücsökmadár – <i>Lucustella luscinoides</i>	védett	gyakori faj
Nádirigó – <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	védett	gyakori faj
Cserregő nádiposzáta – <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	védett	gyakori faj
Énekes nádiposzáta – <i>acrocephalus palustris</i>	védett	gyakori faj
Foltos nádiposzáta – <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	védett	gyakori faj
Mezei poszáta – <i>Sylvia communis</i>	védett	gyakori faj
Kis poszáta – <i>Sylvia curruca</i>	védett	gyakori faj
Csilpcsálp füzike – <i>Phylloscopus collybita</i>	védett	gyakori faj

Billegetőfélék – <i>Motacillidae</i>		
Barázdabillegető – <i>Motacilla alba</i>	védett	gyakori faj
Sárga billegető – <i>Motacilla flava</i>	védett	gyakori faj

Gébicsfélék – <i>Laniidae</i>		
Kis őrgébics – <i>Lanius minor</i>	védett	gyakori faj
Tövisszúró gébics – <i>Lanius collurio</i>	védett	gyakori faj

Seregélyfélék – <i>Sturnidae</i>		
Seregély – <i>Sturnus vulgaris</i>	eu védett	gyakori faj

Verébfélék – <i>Passeridae</i>		
Házi veréb – <i>Passer domesticus</i>	eu védett	gyakori faj
Mezei veréb – <i>Passer montanus</i>	védett	gyakori faj
Tengelic – <i>Carduelis carduelis</i>	védett	gyakori faj

Pintyfélék – <i>Fringillidae</i>		
Tengelic – <i>Carduelis carduelis</i>	védett	gyakori faj
Csicsörke – <i>Serinus serinus</i>	védett	gyakori faj
Erdei pinta – <i>Fringilla coelebs</i>	védett	terjedőben

EMLŐSÖK – MAMMALIA
ROVAREVŐK – INSECTIVORA

Cickányfélék – <i>Soricidae</i>		
Mezei cickány – <i>Crocidura leucodon</i>	védett	gyakori faj

Vakondfélék - <i>Talpidae</i>		
Közönséges vakond – <i>Talpa europaea</i>	védett	gyakori faj

RAGADOZÓK - CARNIVORA

Menyétfélék - <i>Mustelidae</i>		
Menyét – <i>Mustella nivalis</i>	nem védett	gyakori faj

RÁGCSÁLÓK - RODENTIA

Egérfélék - <i>Muridae</i>		
Pocokformák - <i>Arvicolinae</i>		

Mezei pocok – <i>Microtus arvalis</i>	nem védett	gyakori faj
---------------------------------------	------------	-------------

NYÚLALAKÚAK- LAGOMORPHA

Nyúlfélék - <i>Leporidae</i>		
Mezei nyúl – <i>Lepus europaeus</i>	nem védett	gyakori faj

4. A területen megfigyelt állatfajok jellemzése

A felmérések időpontjában az állatfajok szaporodási, fiókanevelési, vonulási, táplálkozási szokásait megfigyeltem.

Megvizsgáltam az egész tervezett bányatelket és környezetét, a területen nem találhatók telepesen fészkelő madárfajok (*gyurgyalag, partifecske, mezei és házi veréb, búbosbanka*) amelyek fészkelhetnek.

5. A tájkép változása, értékelése

Az „Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek bányatelek és környezete az emberi tevékenység évszázadok óta tartó tájhasználatára következtében teljesen átalakult. A homok és kavics bányászata és a szántóföldi gazdálkodás következtében jellemzően szántóföldi termesztett növényfajok, gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fajokból álló facsoportok jellemzik

A rendelkezésemre álló „Tájrendezési előterv” szerint (*Szigetkavics Kft. Tájrendezési előterve*) a kitermelést a Nyékládháza II. – kavics, agyag, bányatelektől kezdve keleti és északi irányban tervezik megkezdeni. A bányászat során 12 tó alakul ki 308 ha 835 m² vízfeleülettel.

A már nem működő tavak vizes élőhelyé alakítása, partvonal lekerekítése, sekély vizű partszélek kialakítása a rekultiváció legfontosabb része. Mindezeket már a művelés során folyamatosan lehet végezni a tervezett humuszlerakók, közlekedési (szállítási) útvonalak célszerű elhelyezésével. A rekultiváció után a vizes élőhelyek kialakítása mellett parti horgászatra tervezik kialakítani a tavakat. Folyamatosan szükséges a tavak közötti és parti területek őshonos

fajokkal (*fűz-nyár ligeterdő*) erdősíteni, fásítani. A művelés során fontos a víz minősége védelme, mindennemű szennyezés megelőzése.

6. A vizsgálat összefoglalása

Az „Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek Ónod településtől (*lakott terület határa*) nyugatra mezőgazdasági hasznosítású földek helyén, Sajólád község határától délnyugatra 1,5 km-re szintén agrár környezetben tervezett, a kutatási terület: 574 ha 9963 m², az általam vizsgált terület nagysága: kb. 600 ha.

Érintett helyrajzi számok: Ónod 021/3, 021/16-20, 035/4-5, 026/3-4, 027/11-14, 029, 032/2, 021/10-14, 032/3-5, 026/2-4, 1622-1636, 021/6-11, 022, 024/2-3, 025/2-3, 025/5-7, 032/6, 048, 061/10-11, 062/21-23, 062/34-36, 063, 064/3-19, 068/8-11, 061/5-10, 062/1-2, 062/4-7, 062/18, 062/20-22, 062/36-37, 077/10-11, 059/3-9, 059/11, 059/13-14, 075/9, 076, 082/3-4, 082/14-15, 0163/7, 073/1-2, 074, 07562-8, 079, 082/3-10, 082/12, 082614-15, 016362, 0163/7-15.

Érintett helyrajzi számok: Sajólád 042/2, 042/7-14, 042/16, 046/37, 046/41-44, 049, 051, 052/19-21, 053/10-22, 053/26-28, 053632-40, 053/42-45, 0536103-117.

A kitermelés ütemezése: 2021-2055 évek között tervezett.

Az „Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek bányatelek és környezete az emberi tevékenység évszázadok óta tartó tájhasználatára következtében

teljesen átalakult. A homok és kavics bányászata és a szántóföldi gazdálkodás következtében jellemzően szántóföldi termesztett növényfajok, gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fajokból álló facsoportok jellemzik. A vizsgált bányatelek területe jelenleg a szántóföldi gazdálkodás, a vele járó csapadékvizek elvezetése következtében száraz kultúrterület. Szórványosan fordul elő, inkább a Sajó-folyó árterülete közelségében kevés nádas társulás, meg a vizes élőhelyekre jellemző fűz-nyár ligeterdő.

A Természetvédelmi Információs Rendszer alapján a tervezett bányatelken és tágabb környezetéről, megállapítottam, hogy nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem Natura 2000 terület, de mint „ökológiai folyosó (Ónod 048 hrsz, Sajólád 053/37 b, 053/38 b, 053/39 b, 053/40 b, 053/42 b, 053/43 b, 053/44 b helyrajzi számú területek „b” alrészletei A Hejő-patak feltöltődött mederszakasza) érinti az Országos Ökológiai Hálózatot. Az Ónod 048 hrsz az Ónod-Nyékládházát összekötő közút lehajtója, az M 30 autópálya mellett, jelenleg mindkét oldala rendezetlen, illegális, kommunális hulladéklerakó, a Sajólád 053/37 b, 053/38 b, 053/39 b, 053/40 b, 053/42 b, 053/43 b, 053/44 b helyrajzi számú területek „b” alrészlete, egymás mellett sorakozó szántó művelési ágú területek, melyek a Hejő-patak feltöltődött mederszakasza.

A vizsgált, tervezett bányatelken a természetes állapotokra utaló növényfajok közül dominálnak a kísérő fajok (14,0 %), majd a társulásalkotó fajok követik (12,0 %)-ban.

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a gyomfajok (44,0 %), majd a zavarástűrő fajok (30,0 %)-ban.

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett, adventív, pionír, gazdasági növényfaj.

A felmérések időpontjában az állatfajok szaporodási, fiókanevelési, vonulási, táplálkozási szokásait megfigyeltem.

Megvizsgáltam az egész tervezett bányatelket és környezetét, a területen nem találhatók telepeseen fészkelő madárfajok (*gyurgyalg, partifecske, mezei és házi veréb, búbosbanka*) amelyek fészkelhetnek.

Az „Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek bányatelek és környezete az emberi tevékenység évszázadok óta tartó tájhasználatára következtében teljesen átalakult. A homok és kavics bányászata és a szántóföldi gazdálkodás következtében jellemzően szántóföldi termesztett növényfajok, gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fajokból álló facsoportok jellemzik

A rendelkezésemre álló „Tájrendezési előterv” szerint (*Szigetkavics Kft. Tájrendezési előterve*) a kitermelést a Nyékládháza II. – kavics, agyag, bányatelektől kezdve keleti és északi irányban tervezik megkezdeni. A bányászat során 12 tó alakul ki 308 ha 835 m² vízfelülettel.

A már nem működő tavak vizes élőhelyé alakítása, partvonal lekerekítése, sekély vizű partszélek kialakítása a rekultiváció legfontosabb része. Mindezeket már a művelés során folyamatosan lehet végezni a tervezett humuszlerakók, közlekedési (szállítási) útvonalak célszerű elhelyezésével. A rekultiváció után a vizes élőhelyek kialakítása mellett parti horgászatra tervezik kialakítani a tavakat. Folyamatosan szükséges a tavak közötti és parti területek őshonos

fajokkal (*fűz-nyár ligeterdő*) erdősíteni, fásítani. A művelés során fontos a víz minősége védelme, mindennemű szennyezés megelőzése.

7. Felhasznált irodalom

Dr. Keve András.: Magyarország madarainak névjegyzéke Nomenclator avium hungarica. Madártani Intézet kiadványa. Budapest 1960

Borhidi Attila és Sántha Antal.: Vörös Könyv Magyarország növénytársulásairól I – II. kötet. TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó Budapest, 1999.

Simon Tibor.: A magyarországi edényes flóra határozója Harasztok – virágos növények.

Tankönyvkiadó, Budapest 1992

Országos Meteorológiai Intézet.: Magyarország éghajlati atlasza

Akadémiai Kiadó. Budapest, 1960

Internet.: Természetvédelmi Információs Rendszer

Szigetkavics Kft.: Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos üledék tervezett bányatelek megállapítási kérelem. Budapest, 2021.04.02.

Szigetkavics Kft.: Ónod VII. – homokos kavics, homok, agyagos üledék tervezett bányatelek tájrendezési előterve. Budapest, 2021.04.02.

Mercsák József László
őlvilág-védelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tarcal, 2021.04.21.

Mercsák József László

8. Fényképmelléklet

1.ábra: A bányatelek északi része

2.ábra: A bányatelek Ónod közeleében

3.ábra: A bányatelek délnyugati széle

4.ábra: M30 autópálya délnyugati oldala

9. Egyéb melléklet

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Iktatószám: 14/7516-3/2012.
Ügyintéző: dr. Gerecz Nóra
Szakmai ügyintézők: Kellner Szilárd
Hévízi Gergely

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-066/2012.

HATÁROZAT

Mercsák József László (lakik: 3915 Tarcál, Klapka u. 14.) kérelmezőt, aki
született: Miskolc, 1949.05.14.;

anyja neve: Mercsék Margit;

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Nyíregyházi Főiskola (a GATE Mezőgazdasági Főiskolai Karának jogutód intézménye);
L.210/2001.; 2001. június 23.

szakképzettsége:

agrármérnök

SZTV **Élővilágvédelem**
SZTjV **Tájvédelem**

szakterületeken a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2013. február „ 11 ”

Tolnai Jánosné Dr.
főigazgató megbízásából

Kaválczné dr. Komolai Edina
mb. főosztályvezető

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a,	Levélcím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu
Telefon: 224-9100 Fax: 224-9162		orszagoszoldhatosag.hu

Felelősségvállalási nyilatkozat

Alulírott

név: **Mercsák József László** egyéni vállalkozó

lakcím: **3915 Tarcál, Klapka utca 14.**

születési hely, idő: **Miskolc, 1949 május 14**

anyja neve: **Mercsák Margit**

személyigazolvány szám: **229129RA**

szakértői engedély száma: **Sz-066/2012 élővilágvédelem, tájvédelem szakterület**

nyilvántartási kód: **4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet**

A dokumentációban szereplő megállapításokat a hatályos jogszabályok, szabványok, környezet- és természetvédelmi, tájvédelmi, erdővédelmi követelmények szem előtt tartásával tettem meg, támaszkodva a szakirodalomra, eddigi tanulmányaimra, tapasztalataimra. A dokumentációba foglalt adatok, megállapítások valódiságáért a felelősséget vállalom, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a dokumentumok tartalma megfelel a valóságnak.

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tarcál, 2021.04.21.

Mercsák József László